

Sygn. akt IV CZ 65/17

POSTANOWIENIE

Dnia 27 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Bączyk (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi pozwanego

o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 19 września 2012 r., sygn. akt V ACa (...)

w sprawie z powództwa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W.

(...) Oddziału Regionalnego w T.

przeciwko R.B.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 27 października 2017 r.,

zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 30 marca 2017 r., sygn. akt V ACa (...),

1) oddala zażalenie,

**2) zasądza od pozwanego R.B. na rzecz strony powodowej
Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W. – (...) Oddziału Regionalnego w T. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset)
zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany R.B. wniósł skargę o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 19 września 2012 r., sygn. akt V ACa (...).

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem tym oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 17 listopada 2011 r., utrzymującego w mocy wydany przez ten Sąd w dniu 30 maja 2011 r. nakaz zapłaty przez pozwanego kwoty 80.489,05 zł. Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, że pozwany nie wypełnił zobowiązań wynikających z umowy, na podstawie której jako młody rolnik otrzymał dofinansowanie ze środków unijnych. Dlatego - zdaniem Sądu Apelacyjnego - otrzymana przez pozwanego pomoc finansowa podlegała zwrotowi, należało zatem zasądzić od pozwanego dochodzoną od niego kwotę.

W uzasadnieniu skargi pozwany powołując się na art. 403 § 2 k.p.c. wskazał jako podstawę wznowienia postępowania wykrycie nowego środka dowodowego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 2 listopada 2015 r., potwierdzającego spełnianie przez pozwanego w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie, stanowiącego element tzw. kryterium dostępu do pomocy finansowej wymogu trzyletniego stażu pracy w gospodarstwie rolnym. Z wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 2 listopada 2015 r. wynika, że pozwany jako domownik rolnika (ojca) podlegał, z mocy ustawy, przez wymagany okres ubezpieczeniu społecznemu rolników, a na potrzeby dofinansowania ze środków unijnych czas pracy w rolnictwie ustala się, biorąc za podstawę okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników (pkt 3 ppkt 3.1.2 załącznika do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 września 2004, Dz.U. nr 207, poz. 2117).

Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z dnia 30 marca 2017 r. odrzucił skargę R.B.. W uzasadnieniu wyjaśnił, że wyrok Sądu Okręgowego w B. z dnia 2 listopada 2015 r. ustalający, że R.B. podlegał także w okresie od 1 sierpnia 2002 r. do 8 lutego 2005 r., jako domownik rolnika, ubezpieczeniu społecznemu rolników zapadł po prawomocnym zakończeniu postępowania w sprawie, której wznowienia

domaga się skarżący. Nie może zatem stanowić podstawy wznowienia postępowania, bo taką podstawą w świetle art. 403 § 2 k.p.c. może być jedynie wyrok istniejący w dacie wyrokowania w sprawie prawomocnie zakończonej, który nie był wówczas znany stronie skarżącej i którego ona tym samym wówczas nie mogła powołać.

Wskazał także, że dla tej oceny bez znaczenia jest deklaratoryjny charakter wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 2 listopada 2015 r. Fakt pozostawiania domownikom rolnika w okresie doniosłym dla rozstrzygnięcia sprawy, stanowiący w wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 2 listopada 2015 r. podstawę stwierdzenia podlegania przez pozwanego z mocy ustawy w tym okresie ubezpieczeniu społecznemu rolników, był pozwanemu znany w czasie postępowania, którego wznowienia się on domaga. Mógł on więc w tym postępowaniu dowodzić istnienie tego faktu i wskazywać na wynikające z niego skutki prawne.

W zażaleniu na postanowienie z dnia 30 marca 2017 r. skarżący zarzucił naruszenie art. 403 § 2 w związku z art. 410 § 1 k.p.c. oraz naruszenie art. 386 § 6 w związku z art. 406 oraz art. 391 § 1 k.p.c. i wniósł o uchylenie tego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c., można żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku, dotyczącego tego samego stosunku prawnego, albo wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu.

Skarżący powołał się na wyrok o charakterze deklaratoryjnym ustalający, że R. B. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników także w okresie od 1 sierpnia 2002 r. do 8 lutego 2005 r. Wyrok ten został wydany po prawomocnym zakończeniu sprawy, której dotyczy skarga, i choć potwierdza okoliczność istniejącą już w toku postępowania w tej sprawie, to nie tylko ten wyrok nie może być uznany za taki wyrok, o jakim mowa art. 403 § 2 k.p.c., ale także stwierdzona tym wyrokiem okoliczność nie może być uznana, za taką, jaką ma na względzie ten przepis. Podleganie, stwierdzone wyrokiem Sądu Okręgowego w B. z dnia 2 listopada 2015 r., w okresie od 1 sierpnia 2002 r. do 8 lutego 2005 r. przez

skarżącego ubezpieczeniu społecznemu rolników jest wynikającym z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. 2016.277) skutkiem prawnym faktu bycia w tym okresie domownikiem rolnika, a trudno się nie zgodzić z Sądem Apelacyjnym, że skarżący mógł się niewątpliwie na fakt ten powoływać w toku postępowania w sprawie o zwrot udzielonej pomocy finansowej, dowodzić jego istnienia i wskazywać na wynikające z niego skutki prawne, istotne dla rozstrzygnięcia tej sprawy. W związku z tym wskazane przez pozwanego w uzasadnieniu wniesionej skargi o wznowienie postępowania okoliczności nie mają, jak trafnie przyjęto w zaskarżonym zażaleniem postanowieniu, cech nowości w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie, a o kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnął zgodnie z art. 98 § 1 i 3, art. 108 § 1, art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015.1804 ze zm.).